

ПРЕС КЛИПИНГ

12. септембар 2016.

НАСЛОВИ

Турски Каизен запошљава 800 радника у Смедереву (стр.2)

Илегални вртићи, геронтолошки центри, кафане... (стр.3)

ИСТРАЖИВАЊЕ Зашто је радно време од шест сати у Србији пусти сан (стр.4)

ПОЛА СРБИЈЕ ЖИВИ НА ОДЛОЖЕНО Свака друга већа куповина у хипермаркетима је на чекове (стр.5)

Дуално образовање шанса за брже запослење (стр.6)

ДОТАКЛИ СМО ДНО Неки су све богатији, а неки смо све сиромашнији! (стр.7)

Турски Каизен запошљава 800 радника у Смедереву

Извор:ФоНет

Текстилна фирма регистрована у Смедереву, Каизен д.о.о, до јуна 2017. имаће око 800 запослених

Текстилна фирма регистрована у Смедереву, Каизен д.о.о, ћерка фирма турске компаније Кардем, од 1. јуна је запослила 229 радника, са планом да до јуна 2017. има око 800 запослених, од 19. септембра почиње производњу мајица за амерички бренд Атос, изјавио је Кушат Јилмаз, менаџер за Кардем и Каизен.

"Од 229 запослених, у тренинг центру у Смедереву тренутно се обучава њих 70, по принципима Кардем компаније. Процес обуке који траје три месеца, овде смо скратили на шест недеља, јер хоћемо да се крећемо брже", рекао је Јилмаз.

По његовим речима сада у Смедереву има пет производних линија, и очекује да 19. септембра крене производња мајица за амерички бренд Атос. Чека се одобрење муштерија, што је уобичајени предуслов за почетак производње.

"Планирамо да до јуна наредне године запослимо око 800 радника, без обзира на образовање и струку, и када достигнемо тај циљ, онда ћемо да размишљамо о другој, гринфилд инвестицији, за коју претпостављамо да ће бити у Смедереву", изјавио је Јилмаз.

Јилмаз је нагласио да сви запослени у смедеревском погону од првог радног дана имају уговоре о раду и дас у плаћени по минималној цени рада "зато што су у процесу обучавања за оно што ће уследити".

Он је додао да ће, када почне "права" производња 19. септембра, онда моћи да говоре о "мало већим платама" у односу на конкуренцију у Смедереву.

Радницима током обуке плаћа се 10.000 динара, за топли оброк имају 1700 динара и плаћени превоз.

На Сајму запошљавања у мају, када је представљена фирма, речено је да ће у смедеревском текстилном погону у почетку радити 270 људи, са пројекцијом да у наредних неколико година упосле око 2.500 радника. О зарадама није било речи.

Заинтересовани за рад у овој фирми прво полажу тест општег знања, а потом се, успешни на тесту, позивају на обуку.

Илегални вртићи, геронтолошки центри, кафане...

Аутор: Д. Млађеновић

Добро је познато да у нашој земљи има доста радника који раде без пријаве, на црно, а није велика тајна ни да пословање у Србији у значајној мери оптерећују и послодавци који своје пословање нису регистровани. Наиме, иако се суочавају с виском новчаним казнама, које иду и до 2.000.000 динара, постоји много фирми које нису регистроване, а послују и своје производе или услуге пласирају на тржиште.

На тај начин вишеструко се оглушују о поштовање прописа јер, осим што запослени који раде у њима нису пријављени, не остварују стаж, а послодавци им не уплаћују доприносе и порезе, пословање нерегистрованих предузећа угрожава и рад оних фирми које послују у складу са законом. Таквим радом и пословањем нерегистроване фирме на тржишту изазивају нелојалну конкуренцију јер су у прилици да исте производе или услуге пласирају по ценама повољнијим од оних који послују савесно и по прописима.

Да би се таквом начину пословања стало на пут, проширена је надлежност Инспекције рада. Наиме, у складу са Законом о инспекцијском надзору, који се примењује од прошле године, инспектори могу контролисати и нерегистроване фирме, што раније није био случај, па резултати нису изостали. Тако је на основу података Минстарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања од 30. јула 2015. године, откако је почела примена одредби поменутог закона, до краја јула ове године Инспекција рада открила 852 фирме које су пословале, а нису биле регистроване. При томе је у тим фирмама затечено више од 800 радника без пријаве, који су радили на црно.

Највише нерегистрованих фирми бави се трговином, угоститељством, личним услугама, поправком и одржавањем моторних возила, прерадом и обрадом дрвета и производњом предмета од дрвета, занатским услугама и извођењем грађевинских радова. Међутим, инспектори рада затицали су и нерегистроване вртиће, кладионице, геронтолошке центре... Наравно, несавесни послодавци, који послују нерегистровано, суочавају се с последицама таковог пословања. Наиме, када утврде да неко нерегистровано обавља делатност, инспектори рада одмах доносе решења којима се нерегистрованим фирмама налаже да без одлагања покрену прописани поступак за упис у одговарајући регистар. Истовремено, забрањује се даљи рад све док нерегистрована фирма не испуни за то прописане услове.

Инспектори рада против нерегистрованих субјеката подносе и захтев за покретање прекршајног поступка. Законом о инспекцијском надзору прописане су новчане казне од 50.000 до 500.000 динара за физичко лице које обавља делатност или активност нерегистровано. Уколико је обављање одређене делатности или одређене активности дозвољено једино у форми правног лица, за тај прекршај се казна за физичко лице креће од 200.000 до 2.000.000 динара.

Прелаз у легалне токове

Захваљујући контроли нерегистрованих фирми, значајно се повећао број оних које су из нелегалних токова пословања прешле у легалне.

То поткрепљује и податак да је од лањског јула до краја јула ове године број регистрованих привредних субјеката повећан више од 4.000.

ИСТРАЖИВАЊЕ Зашто је радно време од шест сати у Србији пусти сан

Аутор:Слађана Вукашиновић

Док Швеђани спроводе експеримент како би доказали добре ефекте шесточасовног радног дана, Србија је све његове предности видела у пракси и то још осамдесетих година у ивањичком "Јавору". Данас је то само сећање.

Времена се мењају, јер је "Јавор" те благодети остваривао у време самоуправног социјализма, који је потонуо у водама српске транзиције, а с њим и шесточасовно радно време, па стручњаци тврде да је Србија сада предалеко од ове идеје. За разлику од нас, Шведска је дубоко у водама социјализма и социјалне правде, па зато се труди да својим запосленима приушти што повољније услове рада како би били срећнији, здравији, али и ефикаснији. Такву привилегију им омогућава и економска и технолошка развијеност, која је Србији толико далека да нам је, бар по речима премијера Александра Вучића, потребно 100 година да достигнемо нордијске земље. А док их не достигнемо, радници у Србији мораће само да маштају о већем слободном времену јер либерални капитализам који проживљавамо са закашњењем им у трци за иоле пристojном зарадом намеће и десеточасовни и дванаесточасовни рад, за који често и не добију надокнаду.

Професор психологије рада Миланко Чабаркапа каже за „Блиц“ да би у Србији могао да се уради супротан експеримент који би показао лоше ефекте оваквог исцрпљивања запослених које у крајњој инстанци доводе до незадовољства и државом и послом јер се одражава и на њихово здравље.

То на крају кошта државу која мора због оваквих аномалија да издваја више новца за њихову инвалидност и друга социјална давања. А да смо праксу ивањичког "Јавора" задржали, видели бисмо да је могуће без смањења зараде да се оствари иста продуктивност и у скраћеном радном времену јер су радници на посао долазили одморнији - каже Чабаркапа.

Управо то су утврдили и Швеђани који су у једном старачком дому поделили медицинске сестре у два тима, један који ради шест, а други осам сати. Експеримент је показао да је већина медицинских сестара које су радиле шест сати била продуктивнија од оних које су радиле осам. Наиме, њих 68 користиле су упола мање боловања од оних сестара које су радиле пуних осам сати. Сестре које су радиле краће, биле су и 20 одсто срећније, а као резултат тога обављале су 64 одсто више активности са својим пацијентима.

Економиста Института за европске студије Горан Николић, који је анализирао радно време у Европи и Србији, дошао је до сличних закључака.

- Када би радни дан био скраћен, фирме би имале мање трошкова, а учинак радника био би исти. Форсирање запослених да раде превише је погрешан - каже Николић.

Синдикати подржавају ову идеју, али само под условом да се зараде не смање.

- Код нас би послодавци најпре требало да поштују овдашње законе о радној недељи од 40 сати. Њеним скраћивањем један број незапослених би успео да добије посао. Али у Србији је првобитна акумулација капитала, све се одлаже за период када ћемо бити богатији. Демагогија је да нисмо довољно богати да радимо мање од осталих - кажу у Самосталном синдикату Србије.

Социолог Драган Коковић је сумњичав.

- Нордијске земље живе у цивилизацији доколице и све ово раде због квалитета живота. Код нас тај образац није ни на видику. Наши радници могући вишак слободног времена

претворили би у радно време и то у сивој зони, да би побољшали услове живљења - каже Коковић.

Послодавци: Увела би се четврта смена, а то је скупо

За послодавце је ова идеја још увек на дугом штапу.

- Послодавци, посебно они где је рад организован у сменама, не би се без помоћи државе упустили у ову авантуру јер би им онда било потребно знатно више пара. Наиме, из тросменског морали би да пређу на четворосменски рад, који кошта. Другим речима, ако се смањи број радних сати и плате ће бити мање, па не знам да ли би то и сами радници прихватили - каже Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца.

Професор психологије рада Миланко Чабаркапа сматра да управо тај моменат смањења плате са скраћеном радном недељом може да буде проблем да српски радници прихвате овај модел.

- Скраћена радна недеља и њени ефекти морали би да се мере врстом посла, потребама запослених и системом награђивања. Значи требало би утврдити који су то послови где би се смањењем радног дана постигли исти или бољи ефекти, а да зарада не буде смањена - каже Чабаркапа.

ПОЛА СРБИЈЕ ЖИВИ НА ОДЛОЖЕНО Свака друга већа куповина у хипермаркетима је на чекове

Аутор: Ана Ђокић

Свака друга већа куповина у хипермаркетима је на одложено плаћање, углавном до 180, па чак и 365 дана, показују анализе трговаца.

Велики број потрошача основне намирнице пазари на одложено плаћање, па ће рачун за робу купљену ових дана намиривати дебело иза Нове године или чак следећег лета.

Трговци кажу да се свака друга особа која напуни потрошачку корпу одлучи да плаћање одложи што је дуже могуће. Поред тога, у прилог тешкој материјалној ситуацији грађана говори и чињеница да приликом куповине већина не попуњава чекове на цео износ, већ гледају да то буде бар 1.000 динара мање.

Супер је када напуним фрижидер свим и свачим, али храна се поједе, а рачуне после плаћамо месецима и једемо само најосновније Београђанка Биљана Шарић

Одложено плаћање ипак не користи само купцима, већ и трговцима, јер се на тај начин одржава продаја.

- У продавницама "Макси", "Темпо" и "Шоп & гоу" купци свакодневно користе могућност одложеног плаћања. Они то најчешће чине у "Темпо" хипермаркетима, при великим породичним куповинама, а осим чековима грађана потрошачи плаћање одлажу и коришћењем кредитних картица. У "Макси" и "Шоп & гоу" продавницама плаћање се може одложити до 120 дана, а у "Темпу" до 270 дана - кажу из компаније "Делез Србија".

Финансијски предах након годишњих одмора и поводом почетка припреме за нову школску годину, односно одложено плаћање, обезбедиле су и продавнице "Рода" и "Идеа".

- Ми смо свим својим потрошачима омогућили да одложеним плаћањем сачувају свој кућни буџет, па је тако чековима грађана у "Роди" омогућено плаћање за 300 дана, без обзира на износ куповине, или 360 дана за куповине које су веће од 6.000 динара. У "Идеа" продавницама је омогућено 120 дана одложеног плаћања. Посебна погодност одложеног плаћања обезбеђена је корисницима платне "супер картице" који плаћање могу одложити и до 12 месечних рата и то без камате и накнаде - објашњавају из компанији "Меркатор-С". Поред оних који воле да пуне кесе донесу кући и плаћају натенане, има и оних којима је одложено плаћање права мора.

- Супер је када напуним фрижидер свим и свачим, али миц по миц и храна се поједе, а рачуне после плаћамо месецима и једемо само најосновније. Када плаћам чековима, имам утисак да новац има мању вредност него када плаћам готовином. Кад треба из цепа да извадим 5.000 размислим два пута, а када купујем на чекове помислим - ма отплатићу полако и за ствари које нису нужне у кући - каже Београђанка Биљана Шарић.

Купујем на месечном нивоу и немам никада довољно новца да све платим готовином, па ми чекови много помажу Светлана Перић, Београђанка

Ипак има и оних који добро размисле шта ће купити пре него што се запуте у хипермаркет са чековима.

- Ја све ставим на списак, па купујем. На тај начин спречим бацање пара и чини ми се уштедим. Купујем на месечном нивоу и немам никада довољно новца да све платим готовином, па ми чекови много помажу. Свако ко има просечну плату тешко да може себи да обезбеди луксуз плаћања рачуна у целости - тврди Београђанка Светлана Перић.

Дуално образовање шанса за брже запослење

Извор: РТС

Најављујући недељу која је посвећена дуалном образовању председник Привредне коморе Србије Марко Чадеж рекао је за РТС да је неопходно квалитетно повезивање образовног и привредног система.

Марко Чадеж је, гостујући у *Дневнику РТС-а*, нагласио да је основ за квалитетан развој привреде да имамо у виду који су стручни кадрови привреди потребни, а да модел дуалног образовања томе доприноси.

"Тај модел први пут уводимо. Имамо подршку швајцарске, аустријске и немачке владе, али нема модела који можемо прекопирати", каже Чадеж.

Наводи да у пилот пројекту дуалног образовања учествује око 50 компанија, као и да је ове године 511 ученика уписало разреде који су обухваћени тим пројектом.

"Постоји интересовање и привреде и школства. Није лако спровести модел дуалног образовања јер имамо око 230 образовних профила", сматра Чадеж.

Истиче да је суштина да се пилот пројектом развије систематски однос државе и привреде, као и комуникација између онога што је привреди потребно и образовног система.

"После првих састанака са министром просвете видео сам да је приоритет у овом мандату приближавање привреде и образовног система", указао је Чадеж.

Најављујући оснивање Пословне академије, Чадеж је напоменуо да је мењање образовног система процес.

"Битно је да кренемо у реализацију Пословне академије како би људи који су изгубили посао могли да се преквалификују у образовне профиле са којима могу да нађу радно место", наглашава Чадеж.

Очекује да ће Пословна академија почети са радом у марту следеће године.

Председник Привредне коморе Србије навео је да ће се недеља дуалног образовања обележити предавањима, али и промовисањем таквог система образовања код родитеља и деце.

ДОТАКЛИ СМО ДНО Неки су све богатији, а неки смо све сиромашнији!

Аутор: Јелена Митровић

Србија стиже Америку! Али, нажалост, Јужну Америку, која је позната по дубоком јазу између малог процента богатих и љуте сиротиње, која је у већини. Наиме, последњи подаци показују да су богати у Србији све богатији, док сиромашни падају све дубље у немаштину.

Према информацијама Пореске управе за прошлу годину, богатији смо за 1.564 милионера, односно 19.887 грађана је зарадило више од 2,2 милиона динара. Приход најбогатијег човека у нашој држави износи “само” 170.000 евра месечно. Али су зато сиромашни још сиромашнији, те се тај јаз све више продубљује, објаснио је за наш лист економиста Љубомир Маџар. Наиме, према подацима синдиката, минималац прима између 350 и 400.000 грађана, а он износи 21.296 динара, заједно са повишицом.

- Иако хиљаду и по грађана на овој листи многе од нас изненађује, ипак ови наши локални милионери нису никакви милионери, ако бисмо узели у обзир међународне критеријуме. Ипак, у оваквој привредној ситуацији у Србији, која је далеко од сјајне, неочекивано је да људи остварују тако високе дохотке. Привреда и технологија се мањају, па неке струке фаворизују, тако нека занимања постају важна и профитабилна, на пример информатички сектор, па стручњаци у овим областима добро зарађују, док су други сектори депласирани.

Међутим, ми имамо дефектан, неуређен привредни и правни систем, па нема сумње да он фаворизује неке људе на погодним местима у друштву, који су у могућности да искористе свој положај. Наше растуће неједнакости у Србији треба приписати недовољно ефикасном државном систему. Решење ове ситуације је неопходно, али сматрам да не би било добро ићи на линију удара по људима који остварују високе дохотке, већ линијом да људи буду праведно награђени по својој продуктивности - каже Маџар.

Социолог Невен Цветићанин каже да одувек, у свим временима и свим друштвима имамо јаз између сиромашних и богатих, само неке државе то регулишу на адекватан начин.

- Имамо два закона који обележавају логику капитала, богаћења, економије, а то су закони концентрације и акумулације. Што значи да они који су дошли до економске моћи имају лакши пут да своје богатство увећају, а они који су сиромашни грцају у проблемима, па долазимо до те ситуације да су богати све богатији. Али на држави је да покаже иницијативу и ту ситуацију регулише. Требало би се угледати на систем скандинавских земаља, који је готово најуспешнији на свету, где се богати опорезују више, а сиромашни мање - дакле, порески систем који прогресивно опорезује и који је врло ефикасан. Дакле, закон концентрације и акумулације јаз постоји у свим временима, али је на држави да га ублажи - истиче Цветићанин.

Од већег минималца само 100 грама меса

Влада је јуче прихватила да минималну цену рада подигне са 121 на 130 динара. Они који живе од такозваног минималца то повећање неће ни осетити, због најављеног поскупљења струје и воде, јер ће месечно добити само 1.500 динара више. Од тога, када се прерачуна, може да се купи 30 најјефтинијих хлебова, или по 100 грама меса средњег квалитета дневно, или једна поправка зуба код зубара.